

Az emberi erőforrások miniszterének

.../2015. (...) EMMI

r e n d e l e t e

**a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.)
EMMI rendelet módosításáról**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 94. § (1) bekezdés *c)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 10. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 7. melléklete az *I. melléklet* szerint módosul.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon hatályba lép.

Budapest, 2015.

Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere

A Rendelet 7. melléklete a következő 7.30. ponttal egészül ki:

**„7.30. A belügyi rendészeti ismeretek tantárgy kerettanterve a középiskolák
11-12. évfolyamai számára**

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A belügyi rendészeti ismeretek tantárgy célja, hogy lehetőségein belül cselekvő elkötelezettségre neveljen a rend, az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, segítse a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy diák:

- a haza felelős polgárává válják,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre.

A belügyi rendészeti ismeretek közismereti, választható érettségi tantárgy többoldalú rendészeti, rendvédelmi jellegű műveltséget, ismereteket közvetít, és komplex módon segíti a diákok jogkövető, a társadalomért, a kisebb közösségért felelősséggel bíró, a rend megteremtésében közreműködő állampolgárrá válását. Legfőbb feladata kettős, egyrészt az, hogy segítse a tanulók jogkövető állampolgárrá válását, továbbá alapozza rendvédelmi jellegű pályáorientációját, ehhez tartozó legalapvetőbb szakmai kompetenciái kialakítását. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy a rend, a biztonság nagy érték és megteremtéséhez mindenkinek hozzá kell valamilyen mértékben járulnia. Segítse elő az itt tanulók által a bűn elítélését, a bűnözéstől való távolmaradást, a bűnüldözésbe való valamilyen részvételt. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, a közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése. Ennek során részfeladata az iskolai alpműveltség által korábban érintett területek árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák.

A tantárgy bemutatja a rendvédelemhez, részben a rendszethez, joghoz, kriminalisztikához tartozó legfontosabb fogalmakat, megközelítési módokat, amelyek révén a diákok képesek lesznek tudatosabban értelmezni a biztonsággal kapcsolatos tapasztalataikat, és könnyebben eligazodnak majd az egyre szerteágazóbb jogi kategóriák, továbbá a bonyolultabbá váló társadalmi viszonyok között. Igyekszik tudatosan jogkövető gondolkodási és cselekvési mintákat és szerepeket közvetíteni. E tantárgynak, a tanulók életkorához igazodva és a

lehetőségekhez képest, átfogó képet kell nyújtania a rendvédelmi szervek életéről. Szerepet kell vállalnia a diákok szociális kompetenciáinak, viselkedésének – beszéd-, vita- és döntési készségének, együttműködési készségének – erősítésében.

A belügyi rendészeti ismeretek tanulási-tanítási módszerét illetően a következőkre tekintettel lenni: a részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják az e tantárgy keretében alkalmazásra kerülő, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Hozzá kell segíteni a fiatalokat ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

A belügyi rendészeti ismeretek tantárgy sajátos nevelési-fejlesztési céljai és követelményei, amelyek minden tematikai egységben érvényesíthetők, a következők:

- a rend, a biztonság értékének, jelentőségének elfogadása, illetve ennek érdekében történő valamilyen mértékű közreműködés;
- a társadalmi együttélés és együttműködés írott és íratlan szabályainak – erkölcs, jog, szokás, illem – értő ismerete, az erre irányuló készségek fejlesztése és a társadalmi gyakorlatba történő átültetése, alkalmazása;
- a legalapvetőbb rendvédelmi szervek mindennapi működésének nagybani feltérképezése, eljárásaik megértése;
- az aktív, segítőkész állampolgárra vonatkozó jegyek megerősítése;
- az egészséges életmódra nevelés;
- a kriminalisztika alapjainak megismerése;
- a rendvédelmi hivatás iránti kíváncsiság, érdeklődés felkeltése;
- hazánk és korunk bűnügyi helyzetének, ezek okainak közös értelmezése.

Egyes tematikai egységekhez kapcsolható (a tartalmi elemekhez szorosabban kötődő) nevelési-fejlesztési célok, követelmények:

- az Alaptörvény struktúrájának, alapelveinek értelmezése;
- a társadalmi felelősségvállalás értelmezése és megtapasztalása;
- emberi, állampolgári jogok, illetve ezek korlátozásának szabályai;
- a rendvédelmi szervek működésének, tagjai mindennapi tevékenységeinek megismerése;
- a rendvédelmi szervek rendelkezésére álló erők és eszközök;
- tájékozódás Magyarország bűnügyi helyzetében, közbiztonsága alakulásában;
- az állampolgárok és a rendvédelmi szervek hivatásos állománya jogainak és kötelességeinek megismerése;
- a közreműködői részvétel formáinak értelmezése és különböző szintű gyakorlása;
- a tájékozódás és az elsősegélynyújtás lehetőségei, szabályai;
- a rendvédelmi szervek állományába kerülés lehetőségei, menete;
- a szabálysértések és bűncselekmények lényege, leggyakoribb változatai;
- munka-, baleset-, és környezetvédelmi esetek értelmezése;
- a katasztrófák és szükséghelyzetek értelmezése, elsődleges intézkedések ezek bekövetkezése esetén;
- napjaink biztonsági kihívásainak tudatosítása;
- a lokalitás és globalitás összefüggéseinek értelmezése.

A belügyi rendészeti ismeretek módszertani sajátossága az induktivitás, amely a tanítás személyességében és a társadalmi gyakorlathoz való közelségben jelenik meg. Szemlélete szorosan kötődik az aktuális rendvédelmi helyzethez, gyakorlathoz, illetve a diákok társadalmi tapasztalataihoz. Ebből következően számtalan életszerű kompetenciafejlesztő feladat, esetelemzés, gyűjtés kapcsolódhat a tárgy tanításához.

A belügyi rendészeti ismeretek kerettantervi tananyaga kiemelten ajánlható azoknak az iskoláknak, amelyekben a diákok a rendészeti szakközépiskolákba, illetve a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karára kívánnak felvételizni. A kerettanterv a 11-12. évfolyamokra került kidolgozásra heti 2-2 órában (összesen 134 óra). A rendelkezésre álló óraszám lehetővé teszi a tantárgy tanítását 10-11. évfolyamokon heti egy, a 12. évfolyamon pedig heti két órában.

11. évfolyam

Tematikai egység	1. Magyarország biztonsági stratégiájának, biztonságának és rendjének lényege	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Korábbi történelmi ismeretek az állam működéséről, a különböző időszakokban létező társadalmi rendről, normákról és erkölcsről. Közvetett tapasztalatok a szülőktől és különféle forrásokból az egyén és közösség korra jellemző viszonyrendszeréről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi rendvédelmi/rendészeti XX. századi történetének és az aktuális nemzeti biztonsági stratégia lényegének, az alkotmányossági szabályoknak megismerése. A rendvédelem/rendészet legfontosabb szakterminológiájának megismerése, értelmezése, a rendészet elhelyezése a tudományos megközelítésben. Az ezekkel kapcsolatos előzetes tudás megerősítése, szintetizálása, a kapcsolódó fogalmak, a szakmai szókincs bővítése, konzekvens használatára szoktatás, továbbá a rendszerező készség megerősítése.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. A rendvédelmi/rendészeti szervek kialakulása, történetének áttekintése</i></p> <p>A magyarországi rendvédelmi, rendészeti szervek és meghatározó jellemzőik a XX. században. Hazánk rendvédelmi, rendészeti szervei kialakulásának lényege, főbb állomásai a rendszerváltástól napjainkig.</p> <p><i>1.2. Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájának megítélése</i></p> <p>Hazánk biztonságpolitikai környezete, biztonsági stratégiájának főbb elemei. A globalizáció és a szövetségi politika lényege, biztonságpolitikai érdekeink a világban. Magyarországot érintő lehetséges fenyegetések, veszélyek, kihívások (terrorizmus, szervezett bűnözés, kábítószer-kereskedelem, katasztrófák) és ezek megelőzésének, kezelésének lehetőségei. Civilizációs konfliktusok. Hazánk nemzeti biztonsági stratégiája végrehajtásának</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalomtörténeti részek a magyar történelemben.</p> <p><i>Földrajz:</i> Magyarország és a Kárpát-medence földrajzi, geopolitikai elhelyezkedése.</p>

<p>eszközrendszere. Békefenntartásban és válságkezelésben való részvételünk. A migráció magyarországi jellege és hatása. A béke és minősített időszakok, valamint ezek jellemzői.</p> <p><i>1.3. A rendvédelem, rendészettudomány alapjai, rendvédelmi-rendészeti funkciók</i></p> <p>A tudomány, rendészettudomány lényege, meghatározó elemei, ezek kapcsolata. A rendvédelmi, rendészeti funkciók fő formái (jelenlét, őrködés, legitim fizikai erőszak, információszerzés és rendészeti hatósági jogalkalmazás). A tudomány és innováció, valamint az élethosszig tartó tanulás követelménye.</p> <p>Az iskolai tudás jellegének átalakulása, tudományos munka célja, lehetőségei, a Tudományos Diákkörök és tanulmányi versenyek.</p> <p><i>1.4. A rendvédelem, rendészet alapvető fogalmai, értelmezése</i></p> <p>Az illem, erkölcs, jog értelmezése, ezek kapcsolata és különbözősége. Az erkölcsi szabályok és társadalmi érvényesülésük.</p> <p>A biztonság és hozzá kapcsolódó fogalomkörök értelmezése.</p> <p>A rend és hozzá kapcsolódó fogalomkörök értelmezése.</p> <p>A rend és a biztonság összefüggéseinek megvilágítása.</p> <p>A rendészeti tevékenység lényege megvalósítói.</p> <p>A védelem és különböző formáinak meghatározása. Rend- és honvédelem, honvédség.</p> <p>A katasztrófavédelemmel és a büntetés-végrehajtással kapcsolatos fogalmak, kategóriák és jellemzésük (veszély, a katasztrófa és szükséghelyzet értelmezése, tipizálása, szer, fogház, börtön, fegyház).</p> <p>Az egyes fogalmak közötti kapcsolatok, összefüggések felismerése.</p> <p>A kapcsolódó fogalmak komplexitásának megvilágítása.</p> <p><i>1.5. Emberi,- és állampolgári jogok és kötelességek, valamint alkotmányossági előírások, szabályok (Az Alaptörvény).</i></p> <p>Az állam, állampolgárság fogalma, a hatalommegosztás eleve. A törvényhozói és végrehajtói hatalom különbsége, viszonya.</p> <p>Az országgyűlés, kormány, a köztársasági elnök, alkotmánybíróság és más bíróságok, ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, valamint az önkormányzatok helye, szerepe, rendeltetése.</p> <p>A jogrend fogalma, a jogrendszer lényege, az alapvető jogágak és rendeltetésük.</p> <p>A jogalkotás rendje, a jogszabályi hierarchia lényege.</p> <p>Az alapvető emberi és állampolgári jogok.</p> <p>Egyéni és közösségi jogok, állampolgári kötelességek (ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, az Alaptörvény Alapvetés, valamint Szabadság és felelősség fejezete).</p>	<p><i>Társadalmi és állampolgári ismeretek: a tudomány és a honvédelem megítélése.</i></p> <p><i>Etika és etikett: alapszabályai.</i></p> <p><i>Nemzetközi jog: társadalmi igazságosság és kölcsönös segítség.</i></p>
---	--

Esetelemzés: a jogok és kötelezettségek érvényesülése egy konkrét példa alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erköles, politika, biztonságpolitika, biztonság, nemzetbiztonság, közbiztonság, magánbiztonság, rend, közrend, határrend, honvédelem, rendvédelem, rendészet, külső és belső védelem, katasztrófa, veszélyhelyzet, katasztrófavédelem, globalizáció, migráció, fogház, börtön, fegyház.

Tematikai egység	2. A felügyeletet gyakorló minisztérium alá tartozó rendészeti szervek általános jellemzése	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az állam működésének, a társadalmi tagoltság aktuális formájának ismerete. A témával kapcsolatos naprakész médiaközlemények. Személyes tapasztalatok, benyomások a magyar társadalomról, a legfőbb államapparátus mindennapi intézkedéseiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rendészetért felelős tárcához tartozó szervezetek helyének, szerepének, ezek felügyelete lényegének, továbbá az egyes rendészeti/rendvédelmi szervek (Rendőrség, Katasztrófavédelem, Büntetés-végrehajtás) rendeltetésének, lehetséges feladatainak, szolgálai tagozódásaiknak, erőiknek-eszközeiknek a megismerése.</p> <p>Megismerkedés a biztonsági szolgálatok, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BÁH), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) és a Közterület-felügyelet rendeltetésével, működése sajátosságával.</p> <p>A tanulók sokoldalúságának és együttműködési készségeinek fejlesztése a témák feldolgozása során.</p>	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Az illetékes tárca felügyelete alá tartozó rendvédelmi, rendészeti szervek felsorolása, helyük, szerepük, jogállásuk</i></p> <p>Az illetékes tárca felügyelete alá tartozó rendvédelmi, rendészeti szervek felsorolása, elhelyezése (Rendőrség, Katasztrófavédelem, Büntetés-végrehajtás, Polgári Nemzetbiztonsági Szervek, BÁH, NAV vámszerve). E szervekre jellemző szerepek és kapcsolódó jogállásuk megnevezése (e szervekre vonatkozó törvények és rendelettel kiadott szolgálati szabályzatok).</p> <p><u>Kiscsoportos otthoni munka:</u> a rendvédelmi szervek szimbólumainak pl.: plakát formájú összegyűjtése.</p> <p><i>2.2. A rendőrség feladatai, szervezeti felépítése, szolgálati tagozódása, valamint erői-eszközei</i></p> <p>A Rendőrség összetétele, feladatai, ezek csoportosítása [az általános rendeletetésű rendőrség (Országos Rendőr-főkapitányság), a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK),</p>		<p><i>Társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> A XX. századi társadalomtörténet; a jogalkotók és a végrehajtó hatalom.</p> <p><i>Földrajz:</i> Magyarország közigazgatási tagozódása a XX. század végén.</p>

<p>a Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ), a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ].</p> <p>Az általános rendeltetésű rendőrség szervezeti felépítése, szintjei, alapvető szolgálati tagozódása, tevékenységének irányítása, vezetése (szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok).</p> <p>A mindennapi működés alapvető elvei, szabályai és követelményei (a működés törvényi szabályozottsága, a feladatok, utasítások ellátásának kötelezettsége, intézkedési, segítségnyújtási, és titoktartási kötelezettség lényege). A hivatásos állományú személy egyéni ügyei intézésének rendje.</p> <p>A rendőrség erői-eszközei összetétele, kategorizálása, ezek eltérő vonásai (szervezetszerű, bevonható, együttműködő és segítő erők; a hivatásos, közszolgálati tisztviselői, közalkalmazotti és munkavállalói; műszaki berendezések, technikai eszközök, szolgálati állatok).</p> <p>Az együttműködés és kapcsolattartás rendje, és az ebben érintett szervek (polgárőrség, önkormányzati rendészeti szervek és egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek, továbbá a személy és vagyonvédelmi szervek, fegyveres biztonsági őrök).</p> <p><u>Projektmunka:</u> a TEK, NVSZ működésére vonatkozó példák leírása.</p>	
<p><i>2.3. A katasztrófavédelem feladatai, szervezeti felépítése, szolgálati tagozódása valamint erői-eszközei, felszerelései</i></p> <p>A katasztrófavédelem összetétele, alapvető feladatai, szervezeti és szakterületi tagozódása.</p> <p>A katasztrófavédelem erői-eszközei, felszerelései, ezek azonos és eltérő vonásai.</p> <p>Katasztrófavédelmi szolgálati és műszaki jellegű tudnivalók.</p> <p>Tűzoltási és műszaki mentési alapismeretek.</p> <p>Polgári védelmi és iparbiztonsági jellegű tudnivalók.</p> <p>Az együttműködés és kapcsolattartás rendje, ebben érintett szervek (mentők, Magyar Honvédség speciális alakulatai, önkormányzatok és állampolgárok).</p> <p><u>Projektmunka:</u> a katasztrófavédelem létrejöttének összefoglalása.</p>	Nincs
<p><i>2.4. A büntetés-végrehajtás feladatai, szervezeti felépítése, szolgálati tagozódása, valamint erői-eszközei</i></p> <p>A büntetés-végrehajtás összetétele, alapvető feladatai, szervezeti és szakterületi tagozódása. Az ide tartozó szervezeti elemek diszlokációja (elhelyezkedése).</p> <p>A büntetés-végrehajtás erői-eszközei, felszerelései, ezek azonos és eltérő vonásai.</p> <p>Az objektumon belüli és azon kívüli tevékenység jellege, ezek teljesítésének formái.</p>	Nincs

<p>2.5. Egyéb rendvédelmi/rendészeti tevékenységet végző szervek helye, szerepe, alapfeladatai</p> <p>Az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat helye, szerepe, feladatai, állománya és eszközei. A NAV részét képező adó- és vámhatóság vámszervének helye, szerepe, feladatai, erő-eszközei, valamint működési rendjének lényege. A BÁH helye, szerepe, feladatai, állománya és rendelkezésre álló eszközei. A Közterület-felügyelet helye, szerepe, alapvető feladatai, állománya és eszközei. Az egyes rendészeti feladatot ellátók körének megnevezése, működési rendjük lényege.</p>	<p>Nincs</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A rendészeti tevékenységet végző szerv jellemzése hely, szerep, feladat, hatáskör-illetékesség, diszlokáció, szervezetszerű, bevonható erő, műszaki-technikai berendezések, technikai eszközök, szolgálati állatok, együttműködés, kapcsolattartás alapján.</p>

Tematikai egység	3. Szolgálati fellépések, intézkedések és eljárások	Órakeret 17 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Közvetlenül, közvetett módon szerzett egyéni tapasztalatok a rendvédelmi szervek (kiemelten a rendőrség, katasztrófavédelem) napi működéséről, állampolgárokkal szembeni eljárásairól. A regionális és az országos média aktuális tudósításainak a rendészeti szervekre vonatkozó információinak, adatainak ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A rendőrség által alkalmazott intézkedések, kényszerítő eszközök, továbbá ezekre vonatkozó elvek, követelmények lényegének az állampolgári jogokkal összefüggésben történő megismerése, értelmezése. A megjelenés, fellépés jelentőségének felismertetése a foglalkozások és a szerepjáték során. Annak elfogadtatása, hogy a rendőr az állampolgárokért van és nem fordítva, valamint annak megértetése, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása csak méltányolható szituációkban történhet. A rendőrség, a katasztrófavédelem és a büntetés-végrehajtás lehetséges szolgálati formáinak a megismerése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p>3.1. A rendőri intézkedések, a kényszerítő eszközök, valamint ezek használata</p> <p>A rendőri intézkedés lényege, csoportosítása, és az intézkedés alá vont viselkedése. A szolgálati fellépés menete. Az emberi és állampolgári jogok, valamint a rendőri intézkedések kapcsolata. A személyi szabadságot nem korlátozó intézkedések felsorolása,</p>		<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a politikai hatalom történelmi formái. Etika: Jogok és kötelességek. Erkölc és</p>

<p>azok lényege. A személyi szabadságot korlátozó intézkedések felsorolása, részletes jellemzése.</p> <p>Egyéni és csapat kényszerítő eszközök és alkalmazásuk korlátai, szabályai. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközök.</p> <p>A rendőri intézkedésekkel és a kényszerítő eszközök alkalmazásával szembeni követelmények és ezek tartalma.</p> <p><u>Szerepjátékok</u>: szolgálati fellépést kezdeményező rendőr.</p> <p><i>3.2. A rendőrség által alkalmazott őr, járőr szolgálati formák, tevékenységek és jellemzőik</i></p> <p>Szolgálati formák felsorolása, jellemzői. A járőr és őrszolgálati formák különböző változatai, ezekkel kapcsolatos alapvető előírások.</p> <p><i>3.3. A katasztrófavédelem intézkedései, eljárásai</i></p> <p>A katasztrófavédelem által alkalmazott szolgálati formák, szolgálat ellátási módozatok. Tűzoltási-műszaki mentési beavatkozási formák és jellemzőik.</p> <p><i>3.4. A büntetés-végrehajtási szervek intézkedései, eljárásai</i></p> <p>A büntetés-végrehajtás által alkalmazott szolgálati formák, szolgálat ellátási módozatok. Őrzési, kíséresi, figyelői jellegű szolgálati formák és jellemzőik.</p> <p><i>3.5. Egyéb rendvédelmi/rendészeti szervek működésének lényege</i></p> <p>A polgári titkósszolgálatok, a BÁH, a NAV, a közterület-felügyelet, a polgárőrség, a személy és vagyonvédelem és a biztonsági őr fellépése, öltözete, azonosító jelek, megjelenési, működési szabályaik.</p>	<p>politika.</p> <p>Állampolgárság és nemzeti érzés, az együttélés erkölcsi problémái.</p> <p>Nincs</p> <p>Nincs</p> <p>Nincs</p> <p>Nincs</p> <p>Nincs</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Emberi, állampolgári jogok, kötelességek, szolgálati fellépés, szolgálatra alkalmasság, intézkedések, kényszerítő eszközök, követelmények az intézkedésekkel és a kényszerítő eszközökkel kapcsolatosan, megjelenés-öltözet, szolgálati formák, járőr és őrszolgálat, bevetés, kármentés. A személy- és vagyonvédelem, a polgárőrség, a közterület-felügyelet jellemzői. A köz- és magánterület fogalma, a hatósági személy meghatározása. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközök.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>4. A rendvédelmi szervek tagjaival kapcsolatos tudnivalók</p>	<p>Órakeret 14 óra</p>
--------------------------------	---	-----------------------------------

Előzetes tudás	A rendvédelmi szervek tagjaival kapcsolatos társadalmi elvárások, követelmények. A hivatásos állományúakkal kapcsolatos közvetlen, illetve közvetett egyéni tapasztalatok, a hozzátartozók kapcsolódó véleményei, értékítéletei. A rendszeret, a segítőkészséget és az egyenruha iránti vonzódást alakító személyes tényezők.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendvédelmi szervezetbe történő bekerülés, az ezzel kapcsolatos követelmények, elvárások, lehetséges juttatások megismerése. A különleges jogviszony értelmének, lényegének felismertetése, annak elfogadtatása, hogy ez a pálya nehézségekkel is jár azok számára, akik nem eléggé elkötelezettek, motiváltak. A hierarchia és más sajátos szabályok, előírások, továbbá a vonatkozó etikai normák feldolgozása, megértése, az alakiság bemutatása a tanulók által. A hatályos életpálya modell lényegének megismerése, megértése, ezekkel kapcsolatos vélemények megfogalmaztatása.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. A rendvédelmi szerv tagjává válás általános lehetőségei, követelményei és a felvételi eljárás menete</i></p> <p>A rendvédelmi szervek jövőendő hivatásos állományú tagjaival szembeni egészségügyi, pszichológiai, fizikai és feddhetetlenségi követelmények, elvárások.</p> <p>A felvételi eljárás menete, ennek szakaszai a rendészeti szakközépiskolákban és a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudomány Karán. A felvételi döntés során többletpontokat jelentő tényezők megnevezése.</p> <p><u>Információgyűjtés vagy esetelemzés:</u> a felvételi pontszámok alakulása a rendvédelmi tanintézetekben. A rendészeti/rendvédelmi hivatásos állomány társadalmi megítélése, és elhelyezése a foglalkozások sorában.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a rendvédelem képviselőinek társadalmi megbecsülése, elfogadottsága.</p>
<p><i>4.2. Az egyes rendvédelmi szervekre vonatkozó sajátos követelmények, eltérések, szociális és társas kompetenciák</i></p> <p>Az egyes rendvédelmi szervezetbe történő bekerülés és a munka eltérő sajátosságai, lehetőségei. A példamutatás alakulása. Általánostól eltérő kompetenciák a rendvédelmi/rendészeti szervezetben. Hátrányos megkülönböztetés tilalma.</p> <p><u>Esettanulmány készítése:</u> egy meghatározott rendvédelmi szerv állományába történő bekerülés bemutatása.</p>		Nincs
<p><i>4.3. Alakiság, valamint a szerológati érintkezés szabályai</i></p> <p>Függőségi viszonyok, alá-fölérendeltség, előjáró, feljebbvaló, alárendelt, szerológati érintkezés, jelentkezések-jelentések rendje, egyéni ügyintézés menete, fegyelmi helyzet, kártérítés. Alakiság és tiszteletadás különféle lehetőségei.</p>		Nincs

<p>4.4. Az egyes rendvédelmi szervek állományának szolgálatellátással összefüggő jogai, kötelességei, etikai követelményei</p> <p>A megismert rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálatellátással kapcsolatos jogai és kötelességei. Az egyes állampolgári jogokról való önkéntes lemondás lényege. A feddhetetlenség és a jó hírnév követelménye, ezek alakulásának ellenőrzése. A rendvédelmi szervek tagjaira vonatkozó etikai normák, fegyelmi, kártérítési előírások.</p> <p>4.5. Az egyes rendvédelmi szervek személyi állományának járandóságai, juttatásai, valamint karrierlehetőségei</p> <p>A hivatásos állományút megillető pénzübeli és egyéb juttatások. Lehetséges kedvezmények, támogatások. Életpálya és karrierlehetőségek, munkavállalói szabályok.</p> <p><u>Mérleg készítése:</u> a rendvédelmi szervek hivatásos állománya „adok” és „kapok” kosara.</p>	<p>Etika: Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés.</p> <p>Nincs</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, megtakarítás, forrás, munkaerőpiac, munkaadó, munkavállaló, foglalkoztatás, munkaviszony, önéletrajz, motivációs levél, munkajog, munkaszerződés, feddhetetlenség, jó hírnév, példamutatás, felelősségvállalás. A hátrányos megkülönböztetés tilalma.</p>

Tematikai egység	5. Munka-, környezet- és egészségvédelem	Órakeret 9 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Történelmi és földrajzi ismeretek a társadalmi-gazdasági makro folyamatok jellegéről, a rendészet területén dolgozók helyzetéről, személyes és médiából vett példák alapján.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A munka-, környezetvédelem lényegének, szabályainak megismerése, ezek és az egészséges életmód szükségességének elfogadtatása, a természeti kincseink megóvására való nevelés megvalósítása.</p> <p>A rendészeti/rendvédelmi szervek tevékenységével járó segítési, védelmi teendőköl következően az elsősegélynyújtás alapvető fogásainak, az erre szolgáló eszközök használatának megismerése, ezek szakszerű alkalmazására való felkészítés végrehajtása, a segítőkézség, az embertársi tisztelet érzésének megerősítése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési feladatok</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p>5.1. A munka,- és környezetvédelem lehetőségei, szabályai</p> <p>A munkavédelem fogalma, fő területei, a baleset, munkabaleset lényege. A rendvédelmi szerveknél érvényesülő munkavédelmi szabályok, előírások.</p> <p>A környezetvédelem fogalma, területei, érvényesülése a rendvédelmi szerveknél, és az iskolai környezetben.</p> <p>Figyelem az utódok lehetőségeire, fenntartható fejlődés elvei. „Gondolkodj globálisan – cselekedj lokálisan.”</p> <p><u>Vita vagy esetelemzés</u>: személyes jövőképek, a világ előregeése.</p> <p>5.2. Az egészségvédelem és elsősegélynyújtás alapjai</p> <p>Az egészség és az egészséges életmód lényege, önkárosítások elkerülése. A baleseti helyszínnek jellege, tájékozódás és teendő a baleset helyszínén különböző esetekben. A segíteni tudás alapfeltétele, eszköz nélküli elsősegély nyújtása. Az életjelenségek, eszméletvesztés, sebek, vérzések, törések, mérgezések, „hirtelen halál” felismerése, ellátása. Újraélesztés eszköz nélkül és félautomata defibrillátorral.</p> <p><u>Tevékenységi algoritmus</u> készítése különféle egyénileg meghatározott elsősegély nyújtási helyzetekre vonatkozóan.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>: a globális világgazdaság új kihívásai és ellenmondásai.</p> <p><i>Etika, filozófia</i>: A fenntarthatóság fogalma. Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai. A civilizációk, kultúrák közötti ellentétek kiéleződése.</p> <p><i>Biológia-egészségtan</i>: az egészség fogalma; önkárosítási lehetőségek és ezek következményei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Baleset, munkabaleset, fenntartható fejlődés, takarékoság, felelősségvállalás, egészség, egészségvédelem, egészséges életmód, elsősegélynyújtás, segítségadás, az egyén állapotára mutató tünetjelek.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei évfolyam végén</p>	<p>A tanulók megismerik a legalapvetőbb kapcsolódó fogalmakat, azok tartalmát, egymáshoz való viszonyát. Képet kaphatnak a magyar rendvédelmi és rendészeti szervek helyére, szerepére, feladataira vonatkozóan. Részletesen tájékozódhatnak a rendvédelmi szervek hivatásos állományába kerülés követelményeiről, a felvételi eljárás menetéről.</p> <p>Betekintést nyernek a rendőrség, a katasztrófavédelem és a büntetés-végrehajtás mindennapi tevékenységébe, erőire-eszközeire vonatkozóan. Részletes információkat szerezhetnek a rendőrség, a katasztrófavédelem és a büntetés-végrehajtás által alkalmazandó intézkedésekről, fellépésekről, kényszerítő eszközökről, illetve ezek korlátairól.</p> <p>Megismerhetik a már állományban lévők jogait, kötelességeit, járandóságait, juttatásait.</p> <p>Benyomásaik alakulhatnak ki a rendvédelmi szervek általi munka,- baleset,- és környezetvédelem lehetőségeiről. Konkrét jártasságot szerezhetnek a legalapvetőbb elsősegélynyújtásban.</p>
---	--

12. évfolyam

Tematikai egység	1. Tereptani alapok és tájékozódás	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Földrajzi ismeretek a terepről általában, kiemelten a magyarországi terepviszonyokról. Tűrákkal, utazásokkal, a GPS-szel kapcsolatos személyes élmények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A terep fogalmának és hatásának, a terepen való tájékozódásnak a megismertetése, továbbá a terep és alkotóelemei szerepének megértetése a rendvédelmi jellegű feladatok végrehajtása során. A földrajzi helymeghatározáshoz szükséges eszközök, lehetőségek megismerése, végrehajtása erre szolgáló speciális és szükségeszközökkel. A GPS-alapú földrajzi helymeghatározás elvének, gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek megismertetése. A természet szeretetének erősítése, szépségének bemutatása. A közúti gépjárművek nemzetiségi jelzéseinek és a különféle rendszám táblák jellemzőinek, egyedi ismertető jegyeiknek a megismerése, felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. A terep jellemzői és a térkép használat alapjai</i></p> <p>A terep, a térkép fogalma, fajtái, jellemzői és használata. Az álláspont, valamint a világtér meghatározása.</p> <p><i>1.2. A terepen történő tájékozódás lehetőségei, eszközei, módszerei</i></p> <p>Az iránytű, a tájoló, a távcső és a GPS fő részei, működési elve, használata a terepen történő tájékozódások során.</p> <p><i>1.3. Közúti gépjárművek nemzetiségi jelzései és a magyar rendszám táblák</i></p> <p>A közúti gépjárművek ország jelzései, a magyar rendszám táblák formái, részei és ismertető jegyei.</p>		<p><i>Földrajz:</i> hazánk földrajzi jellemzői, jellegzetességei.</p> <p>Nincs</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Terep fogalma, fajtái, terep jellegzetességei, térkép, tájoló, távcső, GPS, közúti gépjárművek, nemzetközi jelek, rendszám táblák és kellékek.	

Tematikai egység	2. A jogellenes cselekmények, valamint ezek elleni fellépés lehetőségei, jogszabályi alapjai	Órakeret 51 óra
Előzetes tudás	Az Alaptörvény lényege, főbb részei, az erkölcs, a jog lényege, jellemzői és ezek egymáshoz való viszonya. Az állam jogszertű működésével kapcsolatos közvetlen és közvetett tapasztalatok a médiából, valamint a tanulók mikrokörnyezetéből.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A jogellenesség,- a társadalomra való veszélyesség felismertetése, megértetése. A jogszerű, törvénytisztelő magatartás, gondolkodás erősítése a tanulóknban, valamint az áldozattá válás elkerülése lehetőségeinek a bemutatása. A leggyakoribb szabálysértések és bűncselekmények törvényi tényállásának megértése, az ebben érintettek megnevezése, a büntető-eljárás lényegének, mozzanatainak a megismerése. Az elkövetőkkel szembeni lehetséges szankciók és mentesítések részleteinek a meghatározása. A kriminalisztika, kriminológia viszonyának, elhatárolásának megértése, lehetséges eszközei tudatos felhasználásának, alkalmazásának elsajátítása.</p>
Ismeretek/fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Jogellenes cselekmények értelmezése, kategorizálása</i></p> <p>A jogellenes cselekmények értelmezése, felosztása, a velük szembeni fellépést meghatározó alapvető normák. A jogellenes cselekmények felosztása társadalomra veszélyességük szerint. Leggyakoribb veszélyek a fiatalokra. A bűnbe esés és a balesetek megelőzésének lehetőségei.</p> <p>A társadalomra veszélyes emberi magatartásokat leíró legfontosabb szabálysértési és büntető jogszabályok megnevezése.</p> <p><u>Esetleírás:</u> tetszőlegesen megválasztott jogellenes cselekmény leírása, behatárolása.</p> <p><i>2.2. Szabálysértési alapismeretek</i></p> <p>A szabálysértés fogalma, elkövetői, a felróhatóság és a felróhatósági akadályok. A feljelentés és bejelentés lényege. A tényállási elemek és ezek lényege. Szabálysértési kényszerintézkedések. A szabálysértési eljárás szakaszai. A szabálysértési ügyekben eljáró hatóságok és az eljárásban résztvevő személyek, és ezekre vonatkozó alapvető szabályok. Az elkövetőkkel szembeni szankciók, szabálysértési büntetések és intézkedések. A rendőrségi gyakorlatban leggyakrabban előforduló szabálysértések, szabálysértési csoportok.</p> <p><u>Esetleírás:</u> tetszőlegesen megválasztott valamilyen szabálysértés leírása, behatárolása.</p> <p><i>2.3. Bűncselekményi alapismeretek</i></p> <p>A bűncselekmény és a tényállás fogalma. A bűncselekmények súlyosságuk szerinti felosztása. Az elkövető és az áldozat. Az áldozattá válás lehetséges körülményei. Az elkövetők csoportosítása a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatosan. A tettesi és részesi magatartás közötti különbségek. Az elkövetőkkel szemben alkalmazható szankciók, büntetések és intézkedések. A büntethetőségi akadályok, kizáró és megszüntető okok. A jogos védelem és végszükség lényege, következményei.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az állam és működése, állampolgári jogok-kötelességek.</p> <p><i>Etika, filozófia:</i> az erkölcs és jog viszonya. Lokalizáció és önrendelkezés. A jövő nemzedékek jogai.</p> <p><i>KRESZ</i> vonatkozó szabályai.</p> <p>Nincs</p>

<p>A Rendőrség tevékenysége során előforduló leggyakoribb bűncselekmények köznapi értelmezése, gyakorlati jellemzői. A személy, a vagyon, a házasság, a család, az ifjúság, a nemi erkölcs elleni, valamint a közlekedési bűncselekmények meghatározó jellemzői.</p> <p><u>Esetleírás:</u> tetszőlegesen megválasztott vagyon, élet elleni vagy közlekedési jellegű bűncselekmény leírása, behatárolása.</p> <p><i>2.4. Büntetőeljárás-jogi alapok</i></p> <p>A büntetőeljárás-jog helye, célja és jogforrásai. A büntetőeljárás alapelvei és ezek csoportosítása. Az ártatlanság vétele, a védelem joga és a jogorvoslati jogosultság. A tényállás felderítése és a bizonyítékok szabad értékelésének elve.</p> <p>A büntetőjog és a büntetőeljárás-jog kapcsolata. A büntetőeljárás menete, szakaszai.</p> <p>A büntető ügyekben eljáró hatóságok, az eljárásban résztvevő személyek. Az egyes eljáró hatóságok (nyomozó hatóság tagja, ügyész, bíró), és résztvevők (főszemélyek: sértett, tanú, terhelt, védő, magánvádló, magánfél, mellékszemély: tanú szakértő, tolmács stb.) szerepe a büntetőeljárás során. A tanú és a terhelt meghatározása, ezek jogai és kötelezettségei. A vallomástétel akadályai. A terhelti megnevezés változásai az eljárás menetében. A védő helye, szerepe, jogai. A sértett fogalma, jogai, kötelezettségei.</p> <p>A büntetőeljárás kényszerintézkedései, ezek csoportosítása.</p> <p><i>2.5. Kriminalisztikai alapismeretek</i></p> <p>A kriminalisztika fogalma, összetevői és ezek szerepe a bűnüldözésben. A bűncselekmény nyomozása során alkalmazható krimináltechnikai eszközök. A büntetőeljárás cselekményei és az azokkal kapcsolatos krimináltaktikai ajánlások, módszerek. A hátrányos helyzetben lévőkkel, deviáns magatartást tanúsítókkal szembeni toleráns magatartás. A nyomok lehetséges formái, felismerése, megőrzése. A bizonyítás célja, eszközei. A kihallgatási taktikák. A konfliktusok elkerülésének, kezelésének lehetőségei.</p>	<p>Nincs</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Jogellenes cselekmények, társadalomra való veszélyesség, szabálysértés, felróhatóság, bűncselekmény, büntett, vétség, eljárásban résztvevők, lehetséges szankciók, elkövető és áldozat, áldozattá válás lehetőségei, tettes-részes, büntethetőségi akadályok, a jogos védelem, végszükség, az ártatlanság vétele, büntető eljárásban résztvevő személyek, a terhelt, a sértett, a tanú, tanúvallomás, büntetőeljárás kényszerintézkedések, kriminalisztika, krimináltechnika, kriminálmétodika, krimináltaktika, kriminalisztikai azonosítás, nyomok, nyomok megóvása.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei évfolyam végén</p>	<p>Bővebb ismereteket szerezhhetnek a terep, a térkép, az iránytű, a távcső rendeltetéséről, jellemzőiről, elemi jártasságot a tájékozódások során történő felhasználásukról. A tanulók megismerhetik a jogellenes cselekményeket, és azok társadalomra veszélyességét. A feldolgozás során alakul és tudatossá válik viszonyuk a rendhez a szabályok betartása szükségességéhez. Olyan megközelítések alakulhatnak ki, amelyek útmutatást adnak a jogkövető állampolgárrá váláshoz. E tudás birtokában képesek lehetnek a mindennapi életben felmerülő erkölcsi problémák felismerésére és kezelésére. A hetedik tematikai egység feldolgozása által értékítéleteiket valószínűleg ésszerű érvekkel tudják majd alátámasztani, képesek lehetnek a felelős mérlegelésen alapuló döntések meghozatalára. Kialakulnak és fejlődnek az etikai-jogi jellegű és közéleti vitákban való részvételhez, saját álláspontjuk megvédéséhez, illetve továbbfejlesztéséhez szükséges készségek és képességek. Képesek lehetnek elfogadni, megérteni és tisztelni a magukétól eltérő nézeteket is, amennyiben megfelelő érvekkel alátámasztottak. Tisztában lehetnek azzal, hogy mi vár arra a személyre, aki összeütközésbe kerül a törvénnyel. Megismerhetik ezek jogait, kötelességeit, lehetőségeit, az áldozattá válás elkerülése lehetőségeit.</p>
---	--

22